

Kaip elgtis?

Leiskite vaikui norimus veiksmus atlikti **savarankiškai**.

Atjauskite ir **nekritikuokite** vaiko, jei jam nepavyksta ko nors atlikti iš pirmo karto.

Siūlykite **ribotas** (asmeniškai atrinktas) pasirinkimo alternatyvas (taip suteiksite vaikui jausmą, kad jis yra aktyvus savo gyvenimo veikėjas).

Būkite **kantrūs** ir **tolerantiški**. Jei vaikas pradeda pykti, leiskite jam išreikšti savo emocijas, tačiau būkite šalia, kad sukurtumėte ramybės ir palaikymo jausmą.

Nereaguokite agresyviai/piktai į vaiko neigiamų emocijų išraiškas.

Stenkitės būti **nuoseklūs** keldami vaikui reikalavimus, skatinkite jį laikytis visą šeimą.

Nurodydami vaikui, koks elgesys tikrai yra neleistinas, būkite **švelnūs**, bet **tvirti**, neleiskite vaikui jūsų perkalbėti (tai pasiekti galima nukreipiant vaiko dėmesį į ką nors kitą).

Nuolat **pagirkite vaiką** už tinkamą elgesį ir pasiekimus.

Stenkitės vaiką suprasti ir palaikyti bei parodyti, kad mylite jį be sąlygų.

Jei vaiko elgesys tampa pernelyg intensyvus, nolatinis ar trikdančias kasdienį funkcionavimą, vertinga pasikonsultuoti su psichologu ar kitu specialistu.

Su įstaigos psichologe galima susisiekti:
El. p. psychologenykstukas@gmail.com
Tel. +37060542344

Vilniaus lopšelis-darželis
„Nykštukas”

Trečiųjų metų krizė

Vystymosi krizės

Vaiko perėjimas į naują amžiaus tarpsnį dažnai yra susijęs su aštriais prieštaravimais tarp anksčiau susiklosčiusių tarpusavio santykių su aplinkiniais ir išaugusiomis vaiko fizinėmis bei psichologinėmis galimybėmis, siekiais. Vaikui mokantis naujų įgūdžių, atsiranda noras juos naudoti savarankiškai, be suaugusiųjų pagalbos.

Amžiaus tarpsnių krizės **priskiriamos natūraliam asmenybės vystymuisi** ir yra susijusios su socialinių santykių, veiklos ir sąmonės pokyčiais. Šio etapo metu vaikas mokosi kontroliuoti savo veiksmus, tačiau dar nemoka to daryti efektyviai ir be pykčio.

Ankstyvame amžiuje dažnai išskiriamos pirmųjų, **trečiųjų** ir septintųjų gyvenimo metų krizės.

Trečiųjų metų krizė – „tai socialinių santykių su suaugusiaisiais krizė, kai vaiko jau netenkina suaugusiųjų globos ir kontrolės formos.“

(Kaffemanienė ir Tereikienė, 2003)

Suaugusiųjų vaidmuo

Suaugusiųjų reakcijos ir veiksmai šiuo laikotarpiu gali formuoti dviejų tipų jausmus:

SAVARANKIŠKUMO

TĖVŲ ELGESYS IR REAKCIJOS:

Vaikui leidžiama savarankiškai atlikti veiksmus;

Suteikiama atjauta, kai nepavyksta iš karto efektyviai atlikti veiklos.

GĖDOS

TĖVŲ ELGESYS IR REAKCIJOS:

Vaikui neleidžiama savarankiškai atlikti veiksmų;

Bandant atlikti veiklą nekantraujama, vaikas skubinamas, baramas ir pan.

Su tinkamu palaikymu ir kantrybe šis laikotarpis praeis, palikdamas vaiką labiau pasitikintį savimi ir pasiruošusį tolimesniems gyvenimo iššūkiams.

Krizės išraiška

Šiuo laikotarpiu vaiko emocinės būsenos ir reakcijos gali greitai kisti, būti kontrastingos, dažnai gali pasireikšti agresyvūs poelgiai bei jausmai.

Negatyvizmas. Vaikas atsisako ką nors daryti tik todėl, kad to paprašė, pasiūlė suaugusysis (reakcija orientuota ne į veiklos turinį, o į suaugusiojo pasiūlymą). Vaikas gali atsisakyti vykdyti paliepiamą ir elgtis priešingai, nei liepta.

Užsispyrimas. Vaikas ko nors reikalauja ne todėl, kad tikrai nori, o dėl to, jog pats pareikalavo, t.y. pats taip nusprendė. Vaikas griežtai laikosi savo nuomonės ar sprendimo.

Atžagarumas. Vaikas protestuoja, reiškia nepasitenkinimą suaugusiojo pateikiamoms elgesio normoms, gyvenimo būdai.

Savivaliavimas. Vaikas nori viską daryti pats, be tėvų pritarimo ar leidimo, net jei nežino kaip.

Protestas. Vaikas dažnai konfliktuoja su tėvais, dėl įvairių priežasčių.

Nuvertinimas. Vaikas praranda susidomėjimą įprastais ir mėgstamais daiktais (gali juos mėtyti, laužyti) bei žmonėmis (gali netinkamai kalbėti su tėvais).

Despotizmas. Vaikas nori kontroliuoti tai, kas vyksta aplink jį, bando priversti tėvus daryti tai, ko nori jis.

